

عنوان مقاله:

بررسی ژئوشیمی توالی رسوبات بستر دریاچه آبزالو در راستای بازسازی شرایط اقلیمی و ژئومورفولوژیکی هولوسن پسین

محل انتشار:

فصلنامه کواترنری ایران، دوره 8، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

جواد درویشی خاتونی - ژئومورفولوژی، دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

صمد فتوحی - دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

حسین نگارش - دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

علی محمدی - پژوهشگاه علوم زمین اوراسیا، دانشگاه صنعتی استانبول، مسلک، استانبول، ترکیه

خلاصه مقاله:

دریاچه آبزالو در جنوب شهر قلعهخواجه، مرکز شهرستان اندیکا، در شمال شرق استان خوزستان، در دامنه ارتفاعات زاگرس چینخورده، زیر واحد ایذه، در تقسیمبندی ژئومورفولوژیکی واقع شده است. برای تعیین محیط های رسوبی طول هولوسن پسین دریاچه آبزالو، تعداد 8 مغزه رسوبی از بخش داخلی دریاچه برداشت شد. عمق متوسط مغزه های رسوبی 5 و بیشینه عمق 5/7 متر است. رخساره های رسوبی براساس بافت رسوب، نوع کانی های تبخیری، وجود مواد آلی، تغییرات رنگ و سایر مولفه های ماکروسکوپی، شناسایی و تفکیک شدند و نمونه برداری براساس تغییر در نوع رسوبات و رخساره های رسوبی انجام گرفت. تعداد 36 نمونه رسوبی از 2 مغزه جهت آنالیز عنصری با دستگاه ICP-OES و دستگاه XRF (X-Ray fluorescence) انتخاب شد و نیز تعداد 3 نمونه مورد آنالیز سن سنجی به روش ایزوتوپی AMS-C14 قرار گرفت. تعیین پارامترهای آماری، نمودارهای هیستوگرام فراوانی عناصر و آنالیز خوشه ای به منظور تعیین ارتباط عناصر با یکدیگر در محیط نرم افزار SPSS انجام پذیرفت. در این پژوهش با توجه به بررسی های انجام گرفته از نسبت های عنصری V/Cr، Mn/Al، K/Al، Rb/Al، Si/Fe، Ti/K جهت بازسازی وضعیت اقلیمی و محیطی، میزان مواد آواری ریزدانه (معلق و رسوبات رسی) ورودی به حوضه، شدت هوازدگی و فرسایش در حوضه آبریز و نوسانات سطح آب دریاچه استفاده شد. براساس آنالیز سن سنجی، بازسازی اقلیم و جغرافیای گذشته دریاچه آبزالو حداقل در 5 هزار سال گذشته انجام گرفت. با توجه به بررسی های انجام گرفته حداقل دو دوره پرآبی و دو دوره خشک در طول هولوسن پسین (5000 سال گذشته) شناسایی شد. دوره های مرطوب از 1800 تا 500 سال پیش در یک دوره 1300 ساله و از 4400 تا 2500 سال پیش در یک دوره 1900 ساله طول کشیده است. دوره های خشک، با مدت زمان کوتاه تر از دوره های مرطوب، از 2500 تا 1800 سال پیش در یک دوره 700 ساله و از 4400 تا 4700 سال پیش در یک دوره 300 ساله امتداد داشته است. دوره های خشک در منطقه با ورود رسوبات گرد و غبار همراه بوده است. مشخصه دوره های مرطوب نیز افزایش در میزان فرسایش و هوازدگی در حوضه آبریز می باشد.

کلمات کلیدی:

تغییرات اقلیم دیرینه، ژئوشیمی رسوبی، مغزه رسوبی، هولوسن پسین، دریاچه آبزالو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1925779>

